

Sygn. akt IV KK 247/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Anna Kuras

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,
w sprawie **W. W.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art.
91 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 30 czerwca 2020 r.,

kasacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt IX Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 7 lutego 2018 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 7 lutego 2018 roku, sygn. akt II K (...), uznał W. W. za winnego tego, że w okresie od 19 czerwca 2014 roku do 7 października 2014 roku, w R. gmina Ć., powiat o., województwo (...), działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, trzykrotnie przywłaszczył sobie powierzone mu rzeczy ruchome na mocy umów przewłaszczenia, zawartych pomiędzy nim prowadzącym Przedsiębiorstwo Rolno - Przemysłowe „R.” Import - Eksport z siedzibą w R., a „C.” Sp. z o.o. z siedzibą w D., , w postaci stad warchlaków w ten sposób, że:

- w dniu 5 lutego 2014 roku, w R. , zawarł umowę przewłaszczenia, w której jako „przewłaszczający”, prowadzący Przedsiębiorstwo Rolno - Przemysłowe „R.” Import - Eksport z siedzibą w R. , dokonał na rzecz „przejmującego” „C.” Sp. z o.o. z siedzibą K. , przewłaszczenia tuczników w liczbie 550 sztuk o numerach kolczyków DK (...) w celu zabezpieczenia wierzytelności, a następnie po dostarczeniu mu przez „C.” Sp. z o.o. z siedzibą w D., w ramach wykonania zamówienia dostawy i realizacji umowy 497 sztuk warchlaków w dniu 19 lutego 2014 roku, dokonał ich przywłaszczenia jako powierzonych mu rzeczy ruchomych w dacie bliżej nieustalonej po dniu 19 czerwca 2014 roku, wyrządzając szkodę wymienionej Spółce w kwocie 172.510,61 zł;
- w dniu 24 lutego 2014 roku, w R., zawarł umowę przewłaszczenia, w której jako „przewłaszczający”, prowadzący Przedsiębiorstwo Rolno - Przemysłowe „R.” Import - Eksport z siedzibą w R. , dokonał na rzecz „Przejmującego” „C.” Sp. z o.o. z siedzibą w D. przewłaszczenia tuczników w liczbie 550 sztuk o numerach kolczyków DK (...) w celu zabezpieczenia wierzytelności, a następnie po dostarczeniu mu przez „C.” Sp. z o.o. z siedzibą w D., w ramach wykonania zamówienia dostawy i realizacji umowy, 545 sztuk warchlaków w dniu 1 marca 2014 roku, dokonał ich przywłaszczenia jako powierzonych mu rzeczy ruchomych w dacie bliżej nieustalonej po dniu 28 czerwca 2014 roku, wyrządzając szkodę wymienionej Spółce w kwocie 184.002,25 zł;
- w dniu 10 marca 2014 roku, w R. , zawarł umowę przewłaszczenia, w której jako „przewłaszczający” prowadzący Przedsiębiorstwo Rolno - Przemysłowe „R.” Import - Eksport z siedzibą w R. , dokonał na rzecz „Przejmującego” „C. ” Sp. z o.o.

z. siedzibą w D. przewłaszczenia tuczników w liczbie 550 sztuk o numerach kolczyków DK (...) w celu zabezpieczenia wierzytelności, a następnie po dostarczeniu mu przez „C,” Sp. z o.o. z siedzibą w D., w ramach wykonania zamówienia dostawy i realizacji umowy, 499 sztuk warchlaków w dniu 20 marca 2014 roku, dokonał ich przywłaszczenia jako powierzonych mu rzeczy ruchomych w dacie bliżej nieustalonej po dniu 18 lipca 2014 roku, wyrządzając szkodę wymienionej Spółce w kwocie 163.463,42 zł,

tj. popełnienia ciągu 3 przestępstw z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w brzemieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku, przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., za który został skazany na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 2 lat tytułem próby oraz karę grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który podnosząc zarzuty naruszenia prawa materialnego (art. 284 § 2 k.k.) oraz zarzuty, mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku – błędów w ustalaniach faktycznych i obraży art. 424 § 1 k.p.k. – wniósł o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt IX Ka (...), zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i uniewinnił W. W. od popełnienia zarzucanych mu przestępstw.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację na niekorzyść oskarżonego wniósł prokurator, który podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa karnego procesowego – art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającego na zaniechaniu przez Sąd Okręgowy w K. prawidłowej kontroli odwoławczej z powodu wybiórczej, niepełnej i rażąco sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego oceny zebranego materiału dowodowego, zgromadzonego w postępowaniu karnym przeciwko W. W. oraz sporządzenia uzasadnienia wyroku nieodpowiadającego wymogom formalnym w zakresie

ustosunkowania do zarzutów apelacyjnych oraz wniosków i motywów rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego, które winno spełniać wymogi uzasadnienia orzeczenia pierwszo-instancyjnego, co w rezultacie doprowadziło do nieuzasadnionego uniewinnienia oskarżonego.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym wydanie orzeczenia reformatoryjnego i uniewinnienie oskarżonego od popełniania przypisanych mu wyrokiem sądu pierwszej instancji czynów, będące wynikiem odmiennej oceny dowodów i dokonania innych ustaleń faktycznych niż w zaskarżonym wyroku, obliguje sąd odwoławczy do dokonania całościowej oceny dowodów, przeprowadzonej w zgodzie z zasadą wyrażoną w art. 7 k.p.k., a zatem, uwzględnienia i omówienia wszystkich istotnych dowodów ujawnionych w trakcie przewodu sądowego, zaś uzasadnienie w tym zakresie musi spełniać wymogi wskazane w art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. Wymóg ten jest szczególnie ważki w zakresie tych dowodów, które stały się podstawą odmiennego orzeczenia sądu pierwszej instancji (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2018 r., V KK 247/17, LEX nr 2434484; zob. też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2019 r., III KK 75/18, LEX nr 2657505; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2019 r., IV KK 508/18, LEX nr 2671198; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 grudnia 2017 r., II KK 298/17, LEX nr 2455719*).

Lektura lakonicznego uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wskazuje tymczasem, że Sąd ten w żadnym stopniu nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z treści art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. Wyrażonemu bowiem pogładowi o braku podstaw do przyjęcia, że oskarżony dopuścił się przypisanych mu przez Sąd pierwszej instancji występków z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. nie towarzyszy żadna szczegółowa weryfikacja oceny materiału dowodowego, zgromadzonego w sprawie. Sąd odwoławczy wskazał jedynie, że poddał analizie umowy oskarżonego ze spółką „C.” Sp z o.o., zeznania świadków: M. L. i W. K.

oraz wyjaśnienia oskarżonego, jednak nie przedstawił żadnej argumentacji, która mogłaby o tym świadczyć, prezentując wnioski jakie Sąd *ad quem* z tej analizy wyprowadził, uzasadniające wyrażone stanowisko co do braku podstaw do przypisania oskarżonemu sprawstwa zarzucanych mu występów. W tym kontekście jako całkowicie dowolne jawi się stwierdzenie tego Sądu, że „z dowodów zgromadzonych przez Sąd pierwszej instancji wynika w sposób oczywisty, iż rzeczywistym celem do którego dążył oskarżony sprzedając przedmiotowe warchlaki, była chęć wywiązania się z umów zawartych z „C.” Sp. z o.o., tj. dokonanie zapłaty za dostarczone warchlaki (s. 8-9 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Ustalenie strony podmiotowej czynu może być dokonywane na drodze wnioskowania z okoliczności o charakterze podmiotowym i przedmiotowym, zwłaszcza na podstawie zachowania sprawcy i kontekstu sytuacyjnego podjęcia przez niego danego czynu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2018 r., II KK 104/18, LEX nr 2586256). W takiej jednak sytuacji tym bardziej niezbędne jest zaprezentowanie w uzasadnieniu wyroku szczegółowego wyводу, który pozwoliłby na zapoznanie się z tokiem rozumowania sądu orzekającego w sprawie – uwzględnionymi dowodami, stanowiącymi podstawę wnioskowania, sposobem wnioskowania i ustalonymi na ich podstawie faktami oraz syntezą rozważań, która finalnie doprowadziła sąd do stwierdzenia występowania określonego stosunku psychicznego oskarżonego do zarzucanego mu czynu. Rozważania tego rodzaju nie występują w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, co wskazuje na obrazę art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k.

W świetle powyższych uwag zasadny jest także zarzut obrazu art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., albowiem Sąd odwoławczy, wydając orzeczenie reformatoryjne związany był powinnościami, wynikającymi z tych przepisów. Tymczasem – jak już zaznaczono – w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie przedstawiono oceny dowodów, która miałyby przemawiać za stanowiskiem przyjętym przez Sąd odwoławczy. Brak jest też oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych na rozprawie i całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy w tym także tych, które przemawiały przeciwko uniewinnieniu oskarżonego.

Stwierdzone uchybienia stanowią rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k., mające istotny wpływ na treść wyroku Sądu odwoławczego,

implikujące konieczność jego uchylecia. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w K. dokona wnikliwej i wszechstronnej weryfikacji oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie, mając w szczególności na uwadze sytuację finansową i samą postawę oskarżonego wobec działań przedstawicieli spółki „A.”, w świetle wiążących go umów z „C.” Sp z o.o., treści tych umów oraz okoliczności zmiany formy prowadzenia przez oskarżonego działalności i konsekwencji tej decyzji dla możliwości wywiązania się ze zobowiązań względem pokrzywdzonej spółki. Rezultat tak dokonanej kontroli instancyjnej znajdzie następnie odpowiednio obszernie a przy tym analityczne potwierdzenie w części motywacyjnej przyszłego wyroku, jeżeli takie zostanie sporządzone.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.